

Strategie bestaande bomen, Hoff van Hollantlaan 2-4, Rosmalen

13 mei 2024

1. Inleiding

Binnen de locatie waar dit project bevindt geldt t.a.v. de bomen de onderstaande regelgeving:

- Bomenbeleidsplan 's-Hertogenbosch 2017
- Verordening bomen, water en groen 's-Hertogenbosch 2021

Op de projectlocatie bevinden zich geen monumentale/ waardevolle houtopstand, en de locatie valt niet in de structuren en/of sfeervlak. In de onderstaande afbeelding is de projectlocatie aangegeven middels een rode cirkel.

Afbeelding 1: Groene Kaart 's-Hertogenbosch (bron: Bomenbeleidsplan 's-Hertogenbosch 2017)

Voor ruimtelijke ontwikkelingen die passen in het bestemmingsplan en bij kleine afwijkingen van het bestemmingsplan (ontheffingen) worden houtopstanden die onder het velverbod vallen, getoetst aan de Bomenverordening. Daar waar een buitenplanse afwijking op het bestemmingsplan of bestemmingsplanwijziging nodig is, worden in het kader van die afwijking, tevens voorwaarden aan de omgang met bomen en groen gesteld.

Voor dit betreffende project is een bestemmingsplanwijziging benodigd, hierdoor worden er voorwaarden gesteld aan de bomen conform het gemeentelijke beleid.

In deze notitie behandelen we de volgende onderdelen:

- Gemeentelijk beleid
- Bomeninventarisatie
- Definitie waardevolle bomen
- Handhaven en inpassen
- Verplanten
- Vellen en herplant
- Samenvatting

2. Gemeentelijke beleid

In het Bomenbeleidsplan 's-Hertogenbosch 2017 is de onderstaande drietrapsraket opgesteld om zorgvuldig om te gaan met de bestaande bomen:

De gemeente gaat zorgvuldig met bestaande bomen om zodat de kwaliteit van het openbaar groen op peil blijft. Een bestaande boom heeft al direct een hoge waarde. Een nieuwe boom moet die nog ontwikkelen. Daarom wordt gewerkt met de drietrapsraket:

- 1. handhaven / inpassen*
- 2. verplanten*
- 3. vellen en herplant*

Handhaven heeft de voorkeur, maar alleen als:

- *de boom veilig is*
- *de boom voldoet of kan gaan voldoen aan het streefbeeld*
- *de investeringen voor handhaven/inpassen in verhouding staan tot de levensverwachting van de boom*

Verplanten heeft de tweede voorkeur, maar alleen als:

- *de alternatieven op het bouwplan goed zijn overwogen*
- *handhaven onmogelijk is*
- *een andere locatie een beter toekomstperspectief biedt voor de boom*
- *het (boom-)technisch mogelijk is de boom te verplanten*
- *de investering in verhouding staat tot de verwachte kwaliteit die de boom na verplanten zal opleveren*

Vellen gebeurt als de eerste twee opties goed zijn overwogen. Waar mogelijk wordt de boom dan gecompenseerd door herplant van een nieuwe boom.

Tekstfragment 1: Hoofdstuk 8.1.1 Inrichtingsprincipes bomen (bron: Bomenbeleidsplan 's-Hertogenbosch 2017)

Naast de drietrapsraket uit het bomenbeleidsplan dient er tevens gekeken te worden naar de toekomstsituatie over circa 20 jaar. Door te veel uit te gaan van de bestaande waarden van bomen wordt er te veel nadruk gelegd op de huidige kwaliteit en te weinig op de groene kwaliteit van de toekomst. In het bomenbeleidsplan is het onderstaande opgenomen:

Gebleken is dat het toepassen van het basisprincipe handhaven, verplanten, herplanten niet altijd leidt tot het beste resultaat. Vooral bij grotere ingrepen waar de groene inrichting flink veranderd kan dit leiden tot hoge verplantkosten met een beperkte meerwaarde. Ook kan het leiden tot het behouden van veel bomen die minder kwaliteit bieden dan dat een gedeelte van de bestaande bomen was vervangen door nieuwe aanplant.

Door te veel uit te gaan van de bestaande waarden van bomen wordt er te veel nadruk gelegd op de huidige kwaliteit en te weinig op de groene kwaliteit van de toekomst. De gemeente neemt daarom ook de situatie over circa 20 jaar in gedachte en investeren in de aanplant en kwaliteit die op dat tijdstip gewenst is. Dit zal leiden tot een evenwichtiger omgang en het verplanten en behouden van bomen die hiervoor te weinig kwaliteit hebben in het toekomstige plan.

Tekstfragment 2: Hoofdstuk 8.1.1 Inrichtingsprincipes bomen (bron: Bomenbeleidsplan 's-Hertogenbosch 2017)

3. Bomeninventarisatie

Voor de bomen op het desbetreffende perceel is begin 2023 door een European Tree Technician en gecertificeerd boomveiligheidscontroleur vanuit Pius Floris Boomverzorging een bomeninventarisatie opgesteld. Bij een bomeninventarisatie wordt gekeken naar onder andere toekomstverwachting, kwaliteit en conditie. De resultaten vanuit de bomeninventarisatie zijn als volgt:

Boomnummer	Latijnse naam	Ned. naam	Toekomstverwachting	Kwaliteit	Conditie
43 en 45	Robinia pseudoacacia	Schijnacacia	> 10 jaar	Goed	Voldoende
44	Robinia pseudoacacia	Schijnacacia	> 10 jaar	Goed	Onvoldoende
46 t/m 48	Robinia pseudoacacia	Schijnacacia	> 20 jaar	Goed	Voldoende
49 t/m 51	Platanus x hispanica	Gewone platan	> 10 jaar	Matig	Goed
52 en 53	Populus x canescens 'De Moffart'	Grauwe abeel cv	> 10 jaar	Goed	Goed
54 t/m 86	Verschillende bomen		> 20 jaar	Redelijk	Voldoende

Tabel 1: Kort overzicht geïnventariseerde bomen (bron: Inventarisatie en visuele boomcontrole, Hoff van Hollantlaan 4 en 5 Rosmalen)

Onder “kwaliteit” wordt de algemene staat van de boom beoordeeld. Hoe staat de boom erbij en hoe is de kroon en takverdeling? Onder “conditie” wordt de gezondheid van de boom beoordeeld, o.a. uitgedrukt in de scheutlengtegroei. Bij sommige bomen is de conditie en kwaliteit verschillend. Een voorbeeld hiervan is bij boom 49 t/m 51. Bij deze bomen is de conditie goed maar de kwaliteit matig. De nadere toelichting vanuit Pius Floris Boomverzorging is als volgt: De kwaliteit van de platanen 49 t/m 51 wordt als “matig” beoordeeld, met name vanwege het feit dat de bomen gekandelaberd zijn.

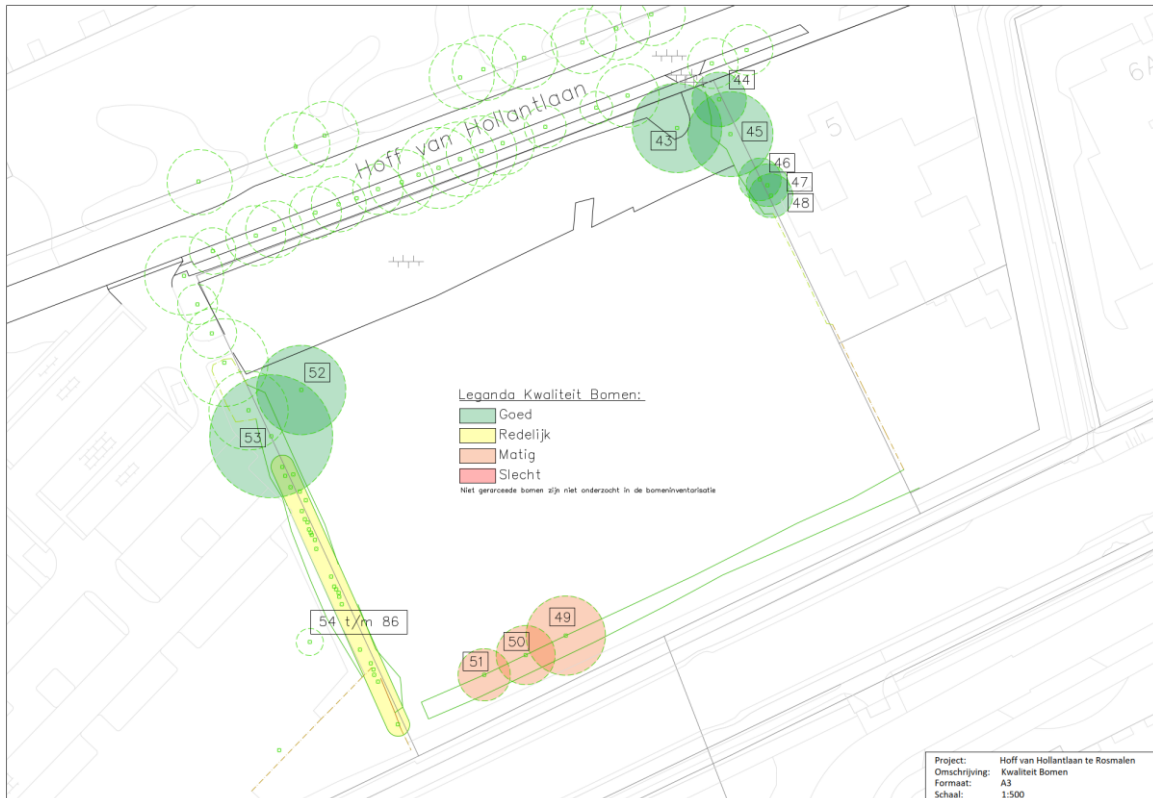
In de onderstaande afbeeldingen staat per kaart aangegeven wat de toekomstverwachting, conditie en kwaliteit is.

Toekomstverwachting:

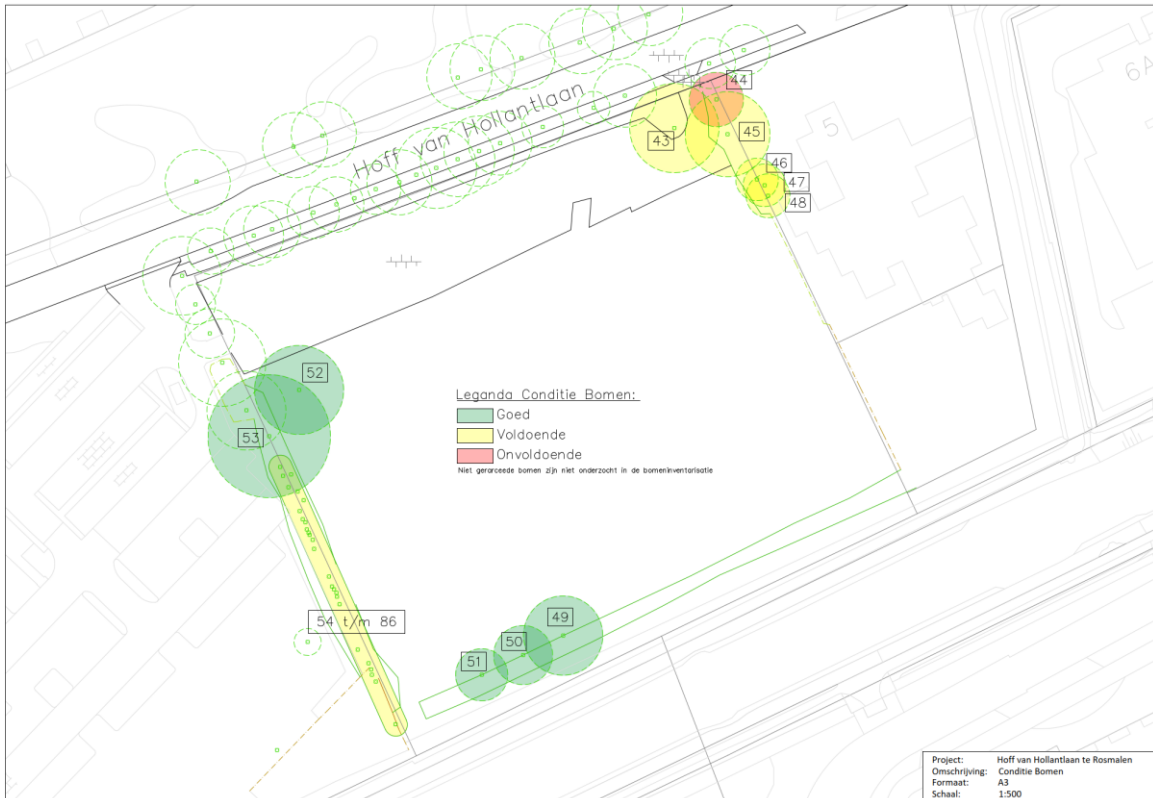
Afbeelding 2: Bomenkaart met toekomstverwachting van de bomen (in bijlage 1 is de tekening op groot formaat)

Kwaliteit

Afbeelding 3: Bomenkaart met kwaliteit van de bomen (in bijlage 1 is de tekening op groot formaat)

Conditie:

Afbeelding 4: Bomenkaart met conditie van de bomen (in bijlage 1 is de tekening op groot formaat)

4. Definitie waardevolle bomen

Op het betreffende perceel staan bomen met de onderstaande toekomstverwachting:

> 10 jaar
> 20 jaar

Zoals eerder te lezen is, is deze toekomstverwachting begin 2023 bepaald. Wanneer er een nieuwbouwontwikkeling plaats zal vinden, wordt het terrein een aantal jaren later opgeleverd. Dit zorgt ervoor dat de toekomstverwachting vanaf het moment van oplevering nog een aantal jaren korter zal zijn dan de toekomstverwachting in begin 2023. Het gemeentelijk bomenbeleidsplan stelt dat er dient gekeken te worden naar de toekomstsituatie over circa 20 jaar.

Vanwege het bovenstaande worden de bomen met een toekomstverwachting van > 10 jaar niet aangemerkt als waardevolle bomen. Hierdoor mogen deze bomen worden geveld en gecompenseerd door herplant van nieuwe bomen. Verplanten geeft ook onvoldoende meerwaarde gezien de toekomstverwachting van deze bomen. De bomen met een toekomstverwachting van > 20 jaar worden als waardevol aangemerkt. Deze bomen dienen gehandhaafd/ ingepast te worden.

5. Handhaven en inpassen

Bij de aanvang van de planvorming hebben verschillende scenario's de revue gepasseerd in relatie tot het al dan niet handhaven en inpassen van de drie platanen met nummers 49, 50 en 51:

- Parkeerplaatsen realiseren tussen én achter de gebouwen waardoor de 3 platanen gehandhaafd en ingepast kunnen worden.
- Alle parkeerplaatsen realiseren aan de achterzijde van het plan voor een zo groen mogelijke uitstraling van de ruimten tussen de gebouwen in met als gevolg dat de betreffende platanen geveld moeten worden.

In overleg met de afdeling Stedenbouw zijn we bij de afweging tussen deze scenario's tot de volgende conclusie gekomen. Het bouwplan aan de Hoff van Hollantlaan komt ter plaatse van de voormalige sauna. Dit perceel kent een kenmerkende groene omzoming met diverse hagen en bomen rondom het perceel. Het uitgangspunt van het ontwerp is om, naast voldoende woningen te bouwen, ook de natuurwaarde te verbeteren.

In de gekozen planopzet is er gekozen om de groene randen, waar mogelijk, in stand te houden. Hierdoor is er gekozen om de bomen aan de Hoff van Hollantlaan en de randen zoveel als mogelijk te behouden. Tussen de twee bouwblokken ontstaat een groene tuin waar nieuwe bomen worden aangeplant. Om het parkeren zodanig op te lossen dat er maximaal ruimte is voor groen en kwaliteit in het plan, is er gekozen om deze voor het grootste gedeelte te realiseren aan de spoorzijde. In verband met externe veiligheid en een hoofdwaterleiding van Brabant Water is het hier namelijk al niet mogelijk om bomen of gewortelde struikgewassen aan te planten.

Daarnaast zorgt deze parkeeroplossing ervoor dat het onderhoud van de A-watergang gewaarborgd blijft. In een dergelijke onderhoudsstrook zijn bomen enkel mogelijk op 10 meter afstand van elkaar. Op basis van meerdere factoren is hierdoor gekozen om de drie bomen (49 t/m 51) te rooien ten behoeve van deze ontwikkeling. Het behoud van deze bomen zorgt voor een parkeeroplossing met veel minder ruimte voor nieuwe bomen. Dit doet niet enkel afbreuk aan het plan, maar ook aan de hoeveelheid groen die gerealiseerd kan worden.

De bomen die tussen en naast de bouwblokken nieuw worden aangeplant zijn in die situatie niet mogelijk, wat zorgt voor een verslechtering op alle fronten. Het feit dat er drie grote bomen verdwijnen wordt betreurd, maar uiteindelijk ontstaat er een groener landschap waarbij nieuwe bomen ruimte krijgen om tot volwassen wasdom te komen.

6. Verplanten

De toekomstverwachting van de 5 te vellen bomen is minder dan 20 jaar. Daarnaast wordt de kwaliteit van de drie platanen beoordeeld als “matig”. Zie hiervoor ook de paragraaf over de Bomeninventarisatie. Gezien deze kwalificaties hebben wij niet gekozen voor het verplanten van de bomen.

7. Vellen en herplant

Op basis van de waardevolle bomen is het nieuwbouwplan ontwikkeld. Alle waardevolle bomen blijven behouden, ook boom met boomnummer 76 blijft behouden. In oudere documenten was benoemd dat deze ook geveld zou worden, dit blijkt uiteindelijk niet nodig te zijn omdat er al ruimte zit tussen de bestaande bomen voor een toegang tot het naastgelegen terrein van de gemeente.

Alleen de bomen 49 t/m 53, die niet aangemerkt zijn als waardevolle bomen, worden geveld. Deze 5 bomen worden gecompenseerd door het herplanten van 31 nieuwe bomen. Deze 31 nieuwe bomen dragen bij aan de duurzame toekomstsituatie voor over circa 20 jaar en later, waarmee wordt voldaan aan het gemeentelijke bomenbeleid. De overige bomen die niet aangemerkt zijn als waardevolle bomen blijven ook behouden.

In de onderstaande afbeeldingen staat aangegeven welke bomen behouden blijven, welke bomen niet aangeplant worden en welke geveld worden:

Afbeelding 5: Nieuwe situatie met bomen (in bijlage 2 is de tekening op groot formaat)

8. Samenvatting

De initiatiefnemers hebben getracht een zorgvuldige afweging te maken welke bomen te vellen en welke te behouden. Oorspronkelijk stonden 6 bomen op de nominatie om geveld te worden. Door een wijziging in de plannen kan boom 76 behouden blijven en worden 5 bomen geveld.

Al deze 5 bomen zijn in de bomeninventarisatie van Pius Floris beoordeeld met levensverwachting van tussen de 10 en 20 jaar, meetmoment februari 2023. De drie platanen hebben daarnaast het predicaat “matige kwaliteit” meegekregen.

In het bomenbeleidsplan 2017 van de gemeente 's-Hertogenbosch staat de volgende constatering: *“Door te veel uit te gaan van de bestaande waarden van bomen wordt er te veel nadruk gelegd op de huidige kwaliteit en te weinig op de groene kwaliteit van de toekomst. De gemeente neemt daarom ook de situatie over circa 20 jaar in gedachte en investeren in de aanplant en kwaliteit die op dat tijdstip gewenst is. Dit zal leiden tot een evenwichtiger omgang en het verplanten en behouden van bomen die hiervoor te weinig kwaliteit hebben in het toekomstige plan.”*

Daarom hebben de initiatiefnemers er voor gekozen deze 5 bomen toch te vellen en 31 nieuwe bomen te herplanten op de locatie. Daarmee is de situatie over 20 jaar meer gebaat dan met het behoud van deze 5 bomen.

